ה"ג **ולא היא הסם** מ) **פיהוי משחיטה דחולין קאתיא.** והכי פירושו התם עיקר טעמא דר"מ לא יליף בבנין אב אלא מהיקש דזאת תורת הבהמה והעוף כדלקמן בפרק חטאת העוף (דף סט:) אמרינן ר"מ קרא אשכח ודרש ומי נמי תיהוי דגמר לה בבנין אב כדקתני במתני' דלא גמר דאיכא תרי שינויי מליקה משחיטה ועוף מבהמה. ברו"ך. ועוד קשה היכי דייק הדבר הלמד בק"ו חוזר ומלמד בבנין אב אימא דשחיטת עוף אתיא בבנין אב משחיטת בהמה ודבר הלמד בבנין אב חוזר ומלמד בבנין אב כדמסקא לא) בשמעתא וגרלה דלישנא דמתני' קדייק דפשיטא לא מיפשטא בעיין דהא ר"מ מליקה בקדשים משחיטה דחולין גמר הוה [1] ליה מלמד דחולין ולמאן דלית ליה דרב פפא אף על גב דלמד קדש ללו דאייה היא: **פשוט מהא.** מתני' חדא מהנך בעיא: **מפני מה אמרו.** לקמן היא בפ' המזבח [מקדש] (דף פד:) לרבי יהודה דדריש זאת היא העולה הרי אלו מיעוטין פרט לנשחטה בלילה ונשפך דמה ושיצא דמה חוץ לקלעים ופריך מה ראה להוציא את אלו ולהכשיר את השאר: **מפני מה אמרו לן בדם כשר.** שאם עלה לא ילד שהרי יא) כשר באימורין אם לנו אימורין ועלו למזבח לא ירדו: **ולן באימורין נמה כשר שהרי לן בבשר כשר.** גמור מן התורה שזמן אכילת שלמים שני ימים אלמא אימורין גמרי בבנין אב יב) על הדם: **טמא.** איברי עולה טמאין מפני מה אם עלו לא ירדו: **הואיל ומרלה לפיגולו.** הואיל והשובה הרצאת דמו לחייב עליו משום פיגול כמו שקרבו מתיריו בהכשר לפיכך אימורי פיגול שעלו לא ירדו: **שקבלו פסולין.** אם יג) זרקו את דמו מפני מה אם עלו הדם או האימורין לא ירדו: **בהנך פסולין.** מכשירים יד) דחזו לעבודת לבור כגון טו) כהן טמא: **ודין דבר כו'.** דקא יליפת מז) באימורין שלא בהכשירם מגלן בבשר דהכשירו בכך וזו היא מצותו ותו היכי יליף יולא במקדש מיולא בבמה שכולו יולא הוא שאין שם קלעים אלא ע"פ הבדה: **זאת תורת העולה.** תורה אחת לכל העולין אם מז) עלו לא ירדו כדכתיב יח) על מוקדה כל הלילה. וכל ראיות הללו משום דממעט מזאת היא העולה תלתא פסולי מייתי מהנך יח) מאי שנא הני מאי מהני והעיקר מקרא ואסמכתא בעלמא הוא: **מאי טעמא.** לא יט) יסוד מערב הוא דכתיב בפר כהן משיח (ויקרא ד) אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל כנגד פתח אהל מועד יסוד שכנגד הפתח וזו היא מערבו של מזבח שהוא כנגד פתח ההיכל ולקמן בברייתא (דף נג.) נפקא לן פר יום הכפורים מריבויא דהפר שטעון מתן דם ליסוד בפר יט) כהן משיח ובשעיר כתיב (ויקרא טז) ועשה את דמו כאשר עשה לדם הפר: **אל יסוד מזבח העולה.** חמש פרשיות הן ט) בחטאת של פר כ) משיח ושל העלם שהן פנימיות ושל שעיר נשיא ושל כבשת יחיד ושל שעירת יחיד שהן חיצוניות. בשתים הפנימיות ובשעיר נשיא כתיב בשפיכת שייריהן אל יסוד מזבח העולה. בשתים החיצונות כתיב אל יסוד מזבח כא) סתמת. וקדרים תנא תלתא אל מזבח כב) העולה למה פירש הכתוב וה"ג לה בת"כ כ) אל יסוד מזבח העולה של פר כהן משיח ולא יסוד מזבח הפנימי אל יסוד מזבח העולה של פר העדה שאין ת"ל כג) אין לו יסוד לפנימי עצמו כשהוא אומר אל יסוד מזבח העולה בשעיר נשיא שאין תלמוד לומר שאם את שיריו לא קיבל מזבח הפנימי שירי מזבח החיצון יקבל דבר אחר וכי יש לו יסוד לפנימי עצמו אם כן מה תלמוד לומר אל יסוד מזבח העולה תן יסוד למזבחה של עולה והכא נמי בעינן כד) תלתא למיגרס והכי גרסי' ופירושו אל יסוד מזבח העולה האמור בפר כהן משיח ולא יסוד מזבח הפנימי שלא תאמר במקום מתן הקרנות כה) שם יהיו שפיכת שיריו כו): **אל יסוד מזבח העולה.** האמור בפר העדה דלא צריך תו דהא איתקוש כז) להדדי אלא ללמוד בא שאפילו יסוד אין לו לפנימי והכי מידרש הואיל ומיותר לדרשא יסוד יהיה למזבח העולה ולא לפנימי: **אל יסוד מזבח העולה.** האמור בשעיר נשיא שאין ת"ל כדמפרש בת"כ כ) בהדיא מתרי טעמי [חדא דהא] שירי דמיס של כח) עצמן של פנימי כגון בפר משיח ועדה לא קיבל הפנימי כדאמרן שיריו של חיצון יקבל בתמיה ועוד כט) למדנו שאין לו יסוד ולקמן (דף נב.) נמי הכי פרשינן לה בשמעתין אם כן מה תלמוד לומר אל יסוד מזבח העולה תן יסוד למזבחה של עולה תן תורת ל) שפיכת שיריה יסוד להלכות מזבחה של עולה שיהא המזבח טעון בעולה ובכל דמיס הניתנין עליו שפיכת שיריה אל היסוד אם נשאר בכלי כלום כשזורק ממנו שתי זריקות נשתי קרנות ישפכנו ליסוד ומשום דבעולה לא כתיב שפיכת שיריה אילטריך למילף מהכא: **או אינו אלא למזבחה של עולה יהא יסוד.** או אינו בא ללמד על מזבח שהוא כנגד פתח ההיכל ולקמן ללמד על מועד ומיהו הא גופא קשיא דלמה לי קרא דפתח אהל מועד תיפוק לי דאין מעבירין על המצות ולא מן הפסוק פתח אהל מועד והלא גבי חטאת אית דאמרי שירי הדם על יסוד מערבי לקמן (דף נג.) ואמר טעמא ילמוד סתום מן המפורש מחטאת פנימי משמע דמפורש בהדיא ועוד לאית דאמרי על יסוד דרומי וקאמר ילמוד ירידתו מן הכבש מא) בסמוך לו ליליאתו מן ההיכל בסמוך לו מהיכן פשוט לו זה יותר מזה והלא בתרוייהו שייך טעמא דאין מעבירין על המצות ועוד אמרינן לקמן (דף נח:) על מב) קדשי קדשים שירים בהדיא כתיב בהו אשר פתח אהל מועד ומיהו הא גופא קשיא דלמה לי קרא דפתח אהל מועד תיפוק לי דאין מעבירין על המצות כדאשכחן טעם זה בפ"ק דיומא (דף טו:) דפריך מאי שנא דיהיב מזרחה לפונה בראשא ג) וגבי דישון מזבח פנימי והמנורה אמר דישון מזבח קודם משום דאין מעבירין מג) וכן עבודי דרעא לטוטפתא אסור ומי לומר דלא שייך אין מעבירין על המצות אלא כשיש שתי מצות לפניו כגון דישון מזבח פנימית ומנורה או כגון מצות קרנות שאינו יודע מהיכן יתחיל אבל לקבוע מקום אשפיכת שירים לא קבעינן מהאי טעמא אי לאו דגלי קרא בהדיא ג) :

מטהרת טריפתה מטומאתה אף מליקה שמכשרתה באכילה תטהר טריפתה מטומאתה ר' יוסי אומר דיה כנבלת בהמה טהורה ששחיטתה מטהרתה ולא מליקתה ולא א) היא התם תיהוי היא משחיטה דחולין קאתיין ב). דבר הלמד בבנין אב מהו שילמד בהיקש ובג"ש ובק"ו ובבנין אב פשוט מהא הדא ג) מפני מה אמרו לן בדם כשר שהרי לן באימורין כשר לן באימורין כשר שהרי לן בבשר כשר ד) יוצא הואיל ויוצא כשר בבמה טמא הואיל והותר בעבודת ציבור חוץ לזמנו הואיל ומרצה לפיגולו חוץ למקומו הואיל והוקש לחוץ לזמנו שקיבלו פסולין וזרקו דמן ה) בהנך פסולין דחזו לעבודת ציבור ו) וכי דנין דבר שלא בהכשירו מדבר שבהכשירו תנא [1] מזאת ז) תורת העולה ריבה סמיך ליה: שירי הדם כו': מאי טעמא אמר קרא [2] אל יסוד מזבח העולה אשר פתח אהל מועד ח) אההוא דפגע ברישא ט) ת"ר אל יסוד מזבח העולה ולא יסוד מזבח הפנימי אל י) יסוד מזבח העולה אין לו יסוד לפנימי עצמו אל יסוד מזבח העולה תן יסוד למזבח של עולה או אינו אלא מזבחה י) של עולה יהא ליסוד י) אמר ר' ישמעאל קל וחומר מה שיריים שאין מכפרין טעונין יסוד תחלת עולה שמכפרת אינו דין שטעונה יסוד אמר רבי עקיבא מה שיריים שאין מכפרין ואין באין לכפרה טעונה יח) יסוד תחלת עולה שמכפרת ובאה לכפרה אינו דין שטעונה יסוד א"כ מה ת"ל אל יסוד מזבח העולה תן יסוד למזבחה של עולה אמר מר אל יסוד מזבח יא) ולא יסוד מזבח הפנימי הא מיבעי ליה לגופיה יב) מאשר פתח אהל מועד נפקא אל יסוד מזבח העולה

שינויי נוסחאות

א) כ"ל ולא היא תרוייהו התם משחיטת חולין קא גמר (כי"צ). וכ"ס גילסת מוס' לעיל נ ב ד"ס מה מלינו. וע' רש"י: ב) ל"ל קאתיא (ש"נ. וכ"ה ברש"י). ג) ל"ל את דמו (*ש"מ: ד) ל"ל אזאת (ש"מ וצי"ק). ה) ל"ל תנא אתורת (כתה"י וד"ו), וע' דק"ס: ה) כ"ל מועד יסוד שכנגד הפתח ת"ר (ש"מ). ועי' מוס'. תיבות אשר פתח אהל מועד ליתא בקצת כת"י, ועי' דק"ס: ו) ע' בע"ב בליקוטים גיר' הרלב"ד בת"כ ופירושו. ובקצת כתה"י ליתא כגילקתו: ז) ל"ל למזבחה של עולה יהא יסוד (*ש"מ וכ"ה ברש"י): ח) טעונין (*ש"מ): ט) כ"ל התם אי נמי תהוי היא משחיטה (כי"י). וכ"מ בסמוך שכתב ולא נמי תיהוי וכו': י) והוה ליה מלמד חולין (*ש"מ): יא) שהרי לן כשר (*ש"מ): יב) אב מבשר והדר מגמרי בבנין אב על הדם (*ש"מ): יג) ל"ל או זרקו (כי"י וש"מ). כ"ל וזרקו (כי"פ וב"ש): יד) ל"ל מכשרינן (כתה"י וד"ו): טו) ילפת לן באימורין שהוא שלא בהכשירו מלן בבשר דהכשירו כו' (*ש"מ): טז) ל"ל שאם (*ש"מ): יז) ל"ל להגך ראיות דלא תימא מאי שנא הני מהני ועיקר אסמכתא אקרא קאי והסמ"ל (נ"פ כתה"י וש"מ). וגי' ל"ק וקרא עיקר וטעמיה אסמכתא בעלמא הוא. עפ"ז: יח) על יסוד מערבי כ"ל והסמ"ל ולא"כ מה"ד דכתיב (ולית מיגא הוא) (נ"פ כתה"י וש"מ): יט) ל"ל כפר (*ש"מ): כ) פר כהן משיח ושל פר העלם (*ש"מ), כ"ל משיח ושל העדה שהן (גליון): כא) ל"ל המזבח (*ש"מ): כב) יסוד מזבח (צי"ק). בכתה"י תלתא מזבחה: כג) אלא ללמד שאין יסוד. כ"ה בתו"כ (גליון): כד) ל"ל תלתא בענין למיגרס והכי גירסא ופירושא (כתה"י וש"מ): כה) ל"ל דם (*ש"מ): כו) בס"מ וסף וא"כ יש לנו לומר שיהא שפיכת שיריים של פנימית על מזבח הפנימי, לכן אתא לומר שיהא על יסוד מזבח העולה. עכ"ל. ומפסר סהוא פירוש ומינו הגהה: כז) איתקש לפר כהן משיח אלא ללמד בא (ש"מ): כח) של פנימי עצמו כגון דפר (ש"מ וכעי"ז בכתה"י) כט) ועוד הרי למדנו (*ש"מ): ל) תורת יסוד דהיינו שפיכת שיריים למזבח של עולה כו' (ש"מ): לא) על תחלת הלכות כל"ל (*ש"מ): לב) תיכת כו' נמקק (ש"מ): לג) כדמשמע בשמעתין כל"ל (ב"ש וש"מ) לד) דזאת תורת הבהמה והעוף כל"ל (ש"מ): לה) חדא. פי' בתרייתא דדבר הלמד בבנין אב (כו') [חוזר ומלמד בבנין אב]. תימה וכו' (ש"מ): לו) בק"ו מק"ו כל"ל (ש"מ): לז) אי מדרבא אי מדרבינא (גליון, וכעי"ז בש"מ): לח) ל"ל בהכשירו (ש"מ): לט) דם מאימורין כיון דאיכא תרתי שלא בהכשירו מהכשירו דאימורין ודם מבשר תדע כו' כל"ל (שמב"י): מ) ל"ל שהוא (ש"מ וצי"ק): מא) הכבש מיציאתו מן ההיכל מה יציאתו מן ההיכל בסמוך לו אף ירידתו מן הכבש בסמוך לו מהיכן (ש"מ): מב) תיכת על נמקק ול"ל ברישא (ש"מ. לו בפרק (צי"ק): מג) המוקף מכו"ג וג':

הקרנות (*ש"מ): כו) בס"מ וסף וא"כ יש לנו לומר שיהא שפיכת שיריים של פנימית על מזבח הפנימי, לכן אתא לומר שיהא על יסוד מזבח העולה. עכ"ל. ומפסר סהוא פירוש ומינו הגהה: כז) איתקש לפר כהן משיח אלא ללמד בא (ש"מ): כח) של פנימי עצמו כגון דפר (ש"מ וכעי"ז בכתה"י) כט) ועוד הרי למדנו (*ש"מ): ל) תורת יסוד דהיינו שפיכת שיריים למזבח של עולה כו' (ש"מ): לא) על תחלת הלכות כל"ל (*ש"מ): לב) תיכת כו' נמקק (ש"מ): לג) כדמשמע בשמעתין כל"ל (ב"ש וש"מ) לד) דזאת תורת הבהמה והעוף כל"ל (ש"מ): לה) חדא. פי' בתרייתא דדבר הלמד בבנין אב (כו') [חוזר ומלמד בבנין אב]. תימה וכו' (ש"מ): לו) בק"ו מק"ו כל"ל (ש"מ): לז) אי מדרבא אי מדרבינא (גליון, וכעי"ז בש"מ): לח) ל"ל בהכשירו (ש"מ): לט) דם מאימורין כיון דאיכא תרתי שלא בהכשירו מהכשירו דאימורין ודם מבשר תדע כו' כל"ל (שמב"י): מ) ל"ל שהוא (ש"מ וצי"ק): מא) הכבש מיציאתו מן ההיכל מה יציאתו מן ההיכל בסמוך לו אף ירידתו מן הכבש בסמוך לו מהיכן (ש"מ): מב) תיכת על נמקק ול"ל ברישא (ש"מ. לו בפרק (צי"ק): מג) המוקף מכו"ג וג':

שיטה מקובצת **ולא היא** כו'. פ"ה [התס מד] עיקר טעמא דר' מאיר וכו' עד ומאן דלית ליה דר"פ דאמ"ג דלמד קדש ללו ראיה). וקשה דא"כ הל"ל כדלעיל הניחא לרב פפא אלא למאן דלית ליה לרב פפא כו'. לכן נראה לרשב"ם דשאני הכא דאמר (למד) [למד] אזאת מודה הכא דלא אזאתו אלא מד למד דקודש ואיכא למד ומלמד דחולין, אבל לעיל במילתיה דרב פפא איכא למד מודה ומלמד קדשים דהיינו דוקא כשאני הלמדין קדשים אבל היכא דהלמדין ל' קדש ול' חולין דליכא בקדשים כי אם החמרון, מליקה הטוף, לא קאמר) (תוס' הר"פ): **תנא אזאת תורת** כו'. אלמא דבר הלמד בבנין אב מחוד ומלמד בבנין אב, דמשמע דליף דלם כל הלילה כבר משום דבכר באימורים ומיאמרים ומיאמרים מבשר לגמרא לן בדם מלן דבשר דהבכשר גמור הוא דגאכל בשלמים לשני ימים ולילה אחת, ואע"ג דליפין אימורים מבשר משום דאימורים בשר ניטו. וא"ת והרי ליף דם שלא בהבכשר מויאלא דבמה דהבכשר גמור, וי"ל דשאני התם דדם מדם ליף אבל דם מבשר ושלא בהבכשרו מבשר גמור ודאי לא ליף. וא"ת תרתי מלי למיפשט דבין דבר אב ל"ב נימא מה היקש שאינו מלמד בהיקש כו' [בכתוב בתה"ר פשוט]. וי"ל דמעבלן דגורה שמתמר שכמו כן יועיל ללמד על ל"ו, דלמא הגלמד גורה דבנין אב בקל נלמד, ולכיה למימר דמן הכל עושה הכ"ו ונאמר בהיקש אלא מלמד לא על בנין אב, דלא מיפשט לעיל אי היקש מלמד בבנין אב (הר"פ): **אל** יסוד מזבח העולה כו'. עיין בהסמנות בסוף המסכת: **רש"י** ד"ה הבי נרס' כו' ולמאן דל"ל דר"פ **אע"ג** דלמד קדש **לאו ראיה היא.** זה מלאתיה כרש"י של כתיבת יד וכתוב תוס' (לפני) [בגל] זה, ואני אומר דלפי' [בגל] ראיה היא (ופסיר) [ובגל] מיפשטן בעיין, דלפי' לר"פ בעי מיפשט לעיל דבר הלמד בב"ש מהו איחזור וילמד בהיקש ופשיט ליה רב פפא משלמים שבא ממעשר בב"ש וחזר שלמים ומלמד על תודה הרי כאן דאפילו דבר הלמד בבנין אב לא מלמד קודש דתודה למד ושלמים מלמד קדשים הס, ואילו הכא לא אלא למד קודש (דזו) [זו] היא מליקה ומאר כל המלמדים חולין הכא ליף מליקה משחיטה עוף דחולין ומשחיטה עוף דחולין מבהמה קדשים. ומדע ד"ל (דלא רב) [דלרב] דבא מיפשט בעיין הוי ליה למימר דבעלעיל הניחא לרב פפא אלא למאן דלית ליה כו': **ד"ה** אז אינו בא אלא ללמד על מזבח העולה המובח במתן דמה של עולה. גלגון, דליכא למימר לכל הדמיים של מזבח העולה להטעינן מתלגן יקוד, דהא איכא חטאת דמתלגו לקרבנות: **תוד"ה** פשוט וכו' (בסה"ד) וכה"ג עביד ק"ו לעיל. בגז"ש המלמדת בגז"ש מבריתה, וי"ל דלמאי דפי' לעיל ניחא דהתם ליף מגז"ש בתחלת הדין אבל כהו מיא יכול לעשות ק"ו בתחלת הדין מבנין אב עלמא ותאמר דהיקש אינו מלמד על בנין אב דהא אבנאש לן לעיל ולא אפשטו (לשון הר"ש):

כ א מיי' פרק ה' מהלכות מעשה הקרבנות הלכה י:

תורה אור השלם

1. צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העלה הוא העלה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו: ויקרא ו, ב
2. ונתן הכהן מן הדם על קרנות מזבח קטרת הסמים לפני יהוה אשר באהל מועד ואת כל דם הפר ישפך אל יסוד מזבח העלה אשר פתח אהל מועד: ויקרא ד, ז

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר מר אל יסוד מזבח העולה ולא:

מוסף רש"י

דיה כנבלת בהמה. דהואיל ולא יליף עוף אלא מבהמה לעוכר טריפה מטומאתה, דיו לבא מן הדין לזאת בגמרא. (לקמן מב:) **הואיל ויוצא כשר בבמה.** אלא היו שם קלעים (מנחות ו: מח:) **למזבח של עולה יהא יסוד.** לזמה של עולה יהא יסוד למטה הימנו (יומא סו:):

ליקוטים

ת"ר אל יסוד מזבח העולה ולא מזבח הפנימי אל יסוד מזבח העולה תן יסוד למזבח של עולה כו'. הך גירסא דזבחים שבקיה לפר משיח והתחיל מפר העדה וסמיך ליה אדרשא דספרא דדריש בפר משיח שלא ישפוך שירים במזבח הפנימי, ונקט ליה פר העדה דמיניה קא ממעט שאין יסוד למזבח הפנימי כדאיתא הכא, או אינו אלא מזבחה של עולה יהא יסוד א"ר ישמעאל ק"ו ומה שירים שאין מכפרין טעונין יסוד תחלת עולה שמכפרת אינו דין שטעונה יסוד אמר ר' עקיבא ק"ו ומה שירים שאין מעכבין ואינן באין לכפרה טעונין יסוד תחלת עולה וכו' ומה אני מקיים אל יסוד מזבח העולה תן יסוד למזבח העולה ר"ל של עולה, אמר מר יסוד מזבח העולה ולא מזבח הפנימי הא מיבעי ליה לגופיה. גופיה דכתיב בפר העדה ולא למזבח הפנימי כלומר שאין לו יסוד ושבקיה למשיח כדפרשי לעיל. ואמר מר והא מיבעי ליה לגופיה שלא ישפוך שיריו לפנימי ולעולם אימא לך דיש לו יסוד. [ומשנין] גופיה מאשר פתח אהל מועד נפקא. הדר אקשי ליה איצטריך ליה קרא יתירא ולמעוטי דלא ליהוי ליה יסוד ולמאי מתבעי ליה יסוד אי לשירים הפנימיים הא אמרת דאבראי עבד להו כדנפקא לן מאשר פתח אהל מועד ומתרץ סד"א ליפוך מיפך. אמר מר אל